

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 311/2015-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Gromom, advokátska kancelária, Cukrová 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2012 a jeho rozsudkom z 10. mája 2013 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 228/2013 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) slobôd postupom Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2012 a jeho rozsudkom z 10. mája 2013 a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 228/2013 a jeho rozsudkom z 24. septembra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou súdneho konania v procesnej pozícii odporkyne o zaplatenie 40 774 € s príslušenstvom z dôvodu bezdôvodného obohatenia vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 24/2012. Okresný súd v označenom konaní rozhodol rozsudkom z 10. mája 2013, ktorým žalobu navrhovateľky vyhovel. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd v napadnutom konaní napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok vo veci samej potvrdil a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania.

Sťažovateľka nespokojná s výsledkom napadnutého konania podala sťažnosť adresovanú ústavnému súdu, v ktorej namieta, že postupom a rozsudkom okresného súdu v označenom konaní a postupom a napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej označených práv, pričom sťažovateľka tvrdí, že okresný súd, ako aj krajský súd pochybil, vec nesprávne právne posúdil, označené rozsudky okresného súdu a krajského súdu sú arbitrárne a ústavne neudržateľné. Argumentovala tým, že v prípade sťažovateľky, ktorá ako konateľka navrhovateľa uzatvorila so sebou ako zamestnankyňou pracovnú zmluvu, pričom náplňou práce nebol výkon oprávnení a povinností konateľa ako štatutárneho orgánu spoločnosti, ale išlo o pozíciu generálneho riaditeľa spoločnosti navrhovateľa, preto nešlo o neplatnú zmluvu, a teda sa o žalovanú sumu bezdôvodne neobohatila. V prípade, že záver o neplatnosti pracovnej zmluvy je správny, tvrdila a argumentovala tým, že nešlo o bezdôvodné obohatenie, keďže sťažovateľka skutočne vykonávala funkciu konateľky v spoločnosti navrhovateľky, a teda je patrila primeraná odmena za výkon funkcie v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Ako ďalší dôvod „nezákonnosti a protiústavnosti“ označených rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu a ich postupu je podľa názoru sťažovateľky to, že „v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 OSP, konkrétne k vade konania, uvedenej v § 237, písm. a) OSP – bolo rozhodované vo veci, ktorá nepatrila do právomoci slovenských súdov“, pričom argumentovala štátnou príslušnosťou sťažovateľky, ktorá je štátnou príslušníčkou Rumunska, kde mala v čase podania žaloby aj trvalé bydlisko. V tejto súvislosti predostrela aj svoje právne posúdenie právomoci všeobecných súdov v jej prípade a tvrdila, že Krajský

súd Bratislava ako súd príslušný na rozhodnutie o miestnej príslušnosti vychádzal nesprávne z adresy uvedenej na doručovanie, ktorá zodpovedala adrese, kde mala prenajatý byt.

Pokiaľ ide o otázku splnenia predpokladov prípustnosti jej sťažnosti, sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že „v tomto štádiu konania, nie je možné sa dovolávať ochrany práv u žiadneho iného všeobecného súdu (dovolanie nie je prípustné podľa ust. 238 ods. 3 O. s. p.)“, preto bola toho názoru, že „právomoc ústavného súdu vo veci konať je daná“. Na základe uvedeného sťažovateľka bola presvedčená, že jej sťažnosť je prípustná.

Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla vydať tento nález:

„1. Krajský súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/228/2013 a Okresný súd Komárno v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/24/2012 porušil základné právo sťažovateľky [redacted], [redacted], [redacted], trvalé bytom [redacted], občianky [redacted] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Okresného súdu Komárno č. 9C/24/2012-219 zo dňa 10.5.2013 a Rozsudok Krajského súdu v Nitre č. 5Co/228/2013-243 zo dňa 24.09.2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. [redacted], [redacted], trvalé bytom [redacted], [redacted], občianke [redacted] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť na účet JUDr. Petra Groma, advokáta - právneho zástupcu sťažovateľky, vedený v [redacted] [redacted] do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd rozhodol aj o odklade vykonateľnosti označeného rozsudku okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (*mutatis mutandis* II. ÚS 71/97).

1. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2012 a jeho označený rozsudok, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať postup okresného súdu v označenom konaní a ani jeho rozsudok, keďže ho meritórne preskúmal na základe odvolania krajský súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2012 a jeho rozsudku odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

2. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Jedna zo zásadných námietok sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému postupu krajského súdu a jeho napadnutému rozsudku spočíva v tvrdení, že existovala vada v konaní podľa § 237 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ktorá zároveň zakladala prípustnosť dovolania. Pokiaľ by sa tvrdenie sťažovateľky preukázalo v rámci dovolacieho konania ako opodstatnené, potom by

dovolací súd bol oprávnený a povinný preskúmať aj namietané nesprávne právne posúdenie veci tak, ako to sťažovateľka namieta v sťažnosti. Pokiaľ by však dovolací súd dospel k záveru o neexistencii označenej vady v zmysle § 237 písm. a) OSP a dovolanie sťažovateľky by odmietol ako procesne neprípustné, tak sťažovateľke by v súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu bola zachovaná lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že existovala vada konania zakladúca prípustnosť dovolania z niektorého dôvodu uvedených v § 237 OSP, mala povinnosť využiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno aj vzhľadom na ustálenú judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa zachovania lehoty na podanie sťažnosti smerujúcej proti meritórnemu rozhodnutiu odvolacieho súdu po procesnom rozhodnutí dovolacieho súdu (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 69/2010, II. ÚS 91/2011) považovať za účinný právny prostriedok nápravy porušenia označených práv, pretože v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu (dovolací súd by konštatoval neexistenciu tvrdenej vady) bola by jej vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu lehota na podanie sťažnosti zachovaná.

Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

Podľa zistenia ústavného súdu však sťažovateľka dovolanie nepodala, preto je potrebné urobiť záver, že nevyčerpala dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej práv účinne poskytuje a na ktorého využitie bola oprávnená. Ústavný súd preto považuje sťažnosť sťažovateľky v tejto časti za neprípustnú.

Sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že by nespĺnila podmienku vyčerpania opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z týchto dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd konštatuje, že aj v prípade prípustnosti sťažnosti sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu existoval aj iný dôvod na odmietnutie sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania, a to zjavná neopodstatnenosť sťažnosti. Napadnutý rozsudok krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu *prima facie* riadne odôvodnený, krajský súd sa vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľky uvedenými v odvolaní, pričom miera interpretácie dotknutých ustanovení Obchodného zákonníka vo väzbe na rozhodujúce skutočnosti prípadu je podľa názoru ústavného súdu adekvátne a rešpektujúca predmetnú právnu úpravu, ako aj ustálenú judikatúru všeobecných súdov v obdobných veciach. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Takéto pochybenie v ústavnoprávnom zmysle však ústavný súd v napadnutom rozsudku krajského súdu nezistil. Nesúhlas sťažovateľky s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu nie je dôkazom o jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. K argumentu sťažovateľky, že za výkon funkcie mala nárok na primeranú odmenu v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, a preto nešlo o bezdôvodné obohatenie, ústavný súd uvádza, že táto obrana bola prvýkrát uplatnená až v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, preto ju ústavný súd hodnotil ako neprípustnú, na ktorú nemožno prihliadať.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2015